

PIERLALA, naam van een bescheiden, maar taaie legendarische figuur, die ruim tweehonderd jaar lang de volkse, kritische noot bij het tijdsgebeuren aangebracht heeft, via het volkslied.

De oorspronkelijke, anonieme liedtekst (Kluchtig liedeken van het leven en de vrome daden van den beroemde Pier la la) telt 24 strofen en werd van een ongedateerde éénbladdruk van de Gentse drukker Leander van Paemel met varianten overgenomen in de liederverzamelingen van J.F. Willems (1848), F.A. Snellaert (1852), Fl. van Duyse (1900-'08) e.a.; de oudste weergevonden tekst prijkt

DEN ALZIENDEN PIER LA LA,

Wederkeerende nog eenen keer uyt zyn oud Graf, overwegende de gepasseerde égaliteyt en treffelyke daden der *Sans-Culottes*.

Stemme : *Van Pier la la, &c.*

I.

AL ser ik kruyp in myn oud graf
Wil ik nog eens doorzien
Wat vryheyd ons den franschman gaf
Aen groot en kleynen lidn,
't Was overal Egalité,
Elk zoo het scheen die was te vred',
Maer wagt zeyd' Pier la la, sa sa
Wagt wat zeyd' Pier la la.

II.

GElyk te zyn is wonder goed
Van zeden en manier,
Maer al men krenkt het Edel bloed
Wat kan men krygen hier,
Als aremoed en groot verdriet,
Als men Kloosters verwoesten ziet,
't Gaet scheef zeyd' Pier la la, sa sa
't Gaet scheef zeyd' Pier la la.

III.

TEn was alleen den franschman ^(niet)
Die ons zoo d'oog verblind,
Maer wal om bunde die men ziet,
Waer door zig idar vind
Bedrogen door d'Egalité
Der Natie : maar wis speelt'er med'
Cartous, zeyd' Pier la la, sa sa
Cartous, zeyd' Pier la la.

IV.

DEn Meyer van de Banquerou- ^(tiers)
En Venus gasten med',
Veel lieden van slegte maniers
Speelden égalité,
In Kerken op den Predikstoel
Oy zyn Calvyns wat geus gewool,
Jeurt s'uyt zeyd' Pier la la, sa sa
Jeurt s'uyt zeyd' Pier la la.

V.

DEn Tempel die stond g'heel in ^{(roer,}
Men rookt, men snuyft, men drinkt
Van 's zap van het Genever poer,
Latter zyn belle klinkt
Als hy zyn valsche less' begint,
Zoo d'oogen van het Volk verblind
Foert, foert zeyd' Pier la la, sa sa
Foert, foert zeyd' Pier la la.

VI.

NOg gaf hy een Placcaatjen uyt,
Mildadig in den schyn
F'oord' aorne Liedon : maar den buyt
Is nog verdeeld te zyn,
Als maar wal geld heeft vrouw en man
Men zyne panden lossen kan,
Niet nieuws zeyd' Pier la la, sa sa
Niet nieuws zeyd' Pier la la.

VII.

MAer wat nog voor een vuylen
Veel Commissaris zyn, ^(hoop)
Die m'over tyd zyn goed verkoopt
Zy g'lyk den Meyer zyn,
Eenen die den tap door de kraen,
En de pael door d'oven liet gaen,
Goed volk zeyd' Piere la la, sa sa
Goed volk zeyd' Pier la la.

VIII.

MEn noemt hun Sans Culotsche
Den Macaro Capiteyn, ^{(bend,}
Die in de Kloosters tot ellend
Aldaer bewaerders zyn,
Maer 't zilver zy wel smilten doen
En g'lonnen branden wat fatsoen,
De galg zeyd' Pier la la, sa sa
De galg zeyd' Piere la la.

IX.

DIt was de schoon égaliteyt
Van g'heel ons Nederland
Een ider g'raekt het zyne kwyt
De Neeringen m'aenrand,
En al de Rэгten stelt men af,
Het gonn' ons meerder dierte gaf,
Slaet op zeyd' Piere la la, sa sa
Slaet op zeyd' Piere la la.

X.

HEt brood en boter word zoo
En ander waeren med', ^(dier)
Dat men niet leven konde schier
Dat was d'egalité,
Den Ambagts-man loopt zonder werk
Terwyl Sans-c'lot steeld in de Kerk,
Hangt s'op zeyd' Pier la la, sa sa
Hangt s'op zeyd' Pier la la.

XI.

MAer hunnen winkel heeft ge-
Hun koopmanschap is uyt, ^(daen)
Meyer is zynen gang gegaen
Met den gesnoeden buyt,
En ander worden opgelicht,
Want hun vingers waeren te dicht,
In't kot zeyd' Pier la la, sa sa
In't kot zeyd' Pier la la.

XII.

ADieu myn lieve Borgery
Gy zyt de gasten kwyt,
Die speelden hun valsche party,
Nu zien zy tot hun spyt
Dat hunnen winkel niet meer draeyt
En 'tkraemken na de knoppen gact.
Adieu zeyd' Pier la la, sa sa
Adieu zeyd' Pier la la.

A M E N.

in een almanak van 1743; de melodie, opgetekend door Willems, berust op overlevering.

Pierlala verbrast zijn geld, trouwt, wordt soldaat, verklaart zich dood, maar staat uit het graf op om zijn erfgenamen te verjagen: hij zal nu een fatsoenlijk leven gaan leiden. In het refrein, na elke strofe, bestaat zijn commentaar telkens uit een interjectie in twee lettergrepen (b.v. Ik wel, zey Pierlala, sa sa !). Met gebruik van het puntige refrein en van het thema der wederopstanding (vgl. Tijl Ulenspiegel) werd dit „kluchtlied” in talloze varianten en tot in de 20ste eeuw omgedicht tot evenveel satiren op de meest uiteenlopende politieke gebeurtenissen. Het lied drong door tot in Duitsland, het thema leek zelfs geschikt voor ballet (Daan Sternefeld, 1937). De Aalstenaar Jan-Baptist Jozef Luyckx (1757-1836) maakte er een berijmde tijdschroniek van (gedrukt in 1928). De teksten werden verspreid in éénbladdrukken, opgenomen in almanakken, lieder- en dichtbundels. In oorsprong schijnt Pierlala vooral in het Gentse thuis te horen; hij kiest naderhand - maar lang niet altijd - partij voor de liberalen. Uiteraard hebben vele Pierlalateksten betrekking op de V.B., als verontwaardigde reactie op de verfransing. De meeste teksten staan in verband met de inval der sansculotten, de terugkeer der Oostenrijkers, de Belgische omwenteling. De figuur trekt haar spoor door de 19de eeuw, waar dichters als J. van Ryswyck, J. de Geyter, A. de Weerdt e.a. haar leven inblazen.

LITERATUUR: P. Claeys, *Notes et souvenirs*, in *La Flandre libérale* (29 juni 1903); - M. van Wesemael, *Pierlala sa sa en de oktrooyen*, in *Oostvlaamse zanten*, jg. 47, nr. 2 (1972 p.42-52)